

FARSKÝ LIST

23.marec – 29.marec 2026, číslo 641

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

06

Jeruzalemský kráľ Adonisedek sa dozvedel, že Jozue dobyl Hai a vykonal na ňom kliatbu - ako urobil s Jerichom a jeho kráľom, tak urobil aj s Haiom a jeho kráľom - a že Gabaončania uzavreli s Izraelitmi mier a mohli zostať medzi nimi. I veľmi sa báli. Ved' Gabaon bol veľké mesto ako niektoré z kráľovských miest, ba bol väčší ako Hai a mal udatných mužov. Preto jeruzalemský kráľ Adonisedek poslal hebronskému kráľovi Ohamovi, jerimotskému kráľovi Faramovi, lachišskému kráľovi Jafimu a eglonskému kráľovi Dabirovi odkaz: "Príďte hore ku mne a pomôžte mi dobyť Gabaon, lebo uzavrel mier s Jozuem a s Izraelovými synmi!" Piatí amorejskí králi, totiž jeruzalemský kráľ, hebronský kráľ, jerimotský kráľ, lachišský kráľ a eglonský kráľ, sa spojili a tiahli hore so všetkými svojimi vojskami. Obliehali Gabaon a útočili naň. Tu poslali gabaonskí mužovia Jozuemu do galgalského tábora odkaz: "Neodťahuj svoje ochranné ruky od svojich služobníkov! Príď čím skôr hore k nám a zachráň nás! Pomôž nám, lebo sa proti nám zhromaždili všetci amorejskí králi, ktorí bývajú na vrchovine." Jozue vytiahol z Galgaly hore a s ním všetci bojovníci, všetko udatní mužovia. (Joz 10, 1-7)

Možno sme už počuli o stredovekých náboženských hnutiach Valdencov či Katarov a o tvrdej reakcii vtedajšej spoločnosti voči nim. Jedným z dôvodov bolo aj to, že odmietali prísahy: prví preto, že vraj skladanie napríklad lénnej prísahy vazala svojmu lénnemu pánovi (kráľovi či vojvodovi a pod.) odporuje Evanjeliu, druhí preto, že to vraj človeka púta k hmote. Neskôr v Česku Husiti hlásali, že ak sme sa zaviazali sľubom alebo prísahou človeku, ktorý žije v ťažkom hriechu, tak nás táto zmluva ani prísaha neviažu a môžeme ich slobodne zrušiť.

Lenže čo sa stane s národom alebo štátom, kde sa prestanú ctiť sľuby a dodržiavať prísahy a kde si nemôžete byť istí, či niekto pod nejakou zámkou nezruší záväzok, ktorý voči vám má – a bude sa to dokonca považovať za normálne a správne? Rodina, priateľstvo, štát, obchod a ekonomika, toto všetko by sa rozpadlo vo víre chaosu a anarchie – vtedy rovnako ako dnes! Jozue preto, možno škripajúc zubami, ale ide, aby splnil záväzok, ktorý na seba Izrael síce ľahkovážne, ale predsa riadne prijal – a i za cenu vlastnej krvi ide bojovať za cudzincov, ktorým sa takto zaviazal. Toto je spravodlivosť. Ešte nie svätosť, ale poctivá starozákonná spravodlivosť. Sv. Tomáš Akvinský opakovane, že milosť stavia na prirodzenosti a najprv musíme byť navonok dobrí, čestní, zbožní, spravodliví ľudia, až potom môžeme ísť ďalej a na tomto základe budovať v Duchu Svätom svätosť synov a dcér Boha. Tak to opisuje aj tradičná postupnosť duchovného rastu, kde je najprv prvé obrátenie a cesta očisťovania a tá zodpovedá práve Starému zákonu, a až potom druhé obrátenie a cesta osvietenia a samotné kresťanstvo. Sú ľudia, ktorí na jednej strane hlcú všelijakých mystikov a čítajú Denníček sestry Faustíny – ale súčasne im robí problém táto základná ešte len starozákonná čestnosť a spravodlivosť. Možno máme aj my niekedy problém dodržať slovo, zaplatiť DPH alebo iné veci? Ak podobný problém nájdeme, odstránme ho! Ťažko budeme vnútorne svätí, ak nie sme ešte ani len navonok spravodliví a čestní!

07

Pán povedal Jozuemu: "Nestrachuj sa pred nimi [amorejskými kráľmi]! Ved' som ich dal do tvojich rúk! Nikto z nich ti neodolá." Tu ich Jozue odrazu prepadol - celú noc totiž tiahol z Galgaly

hore - a Pán ich uviedol do zmätku, takže im spôsobil pri Gabaone veľkú porážku. Potom ich prenasledovali po ceste vystupujúcej k Bethoronu a bili ich až do Azeky a až do Makedy. Ako utekali pred Izraelitmi, boli práve na zstupe z Bethorona, keď Pán dopustil, že na nich padali z neba veľké kamene až po Azeku. A viac bolo tých, čo prišli o život pri ľadovci, ako tých, čo pobili Izraelovi synovia. Vtedy zvolal Jozue k Pánovi - totiž v ten deň, keď Pán vydal Amorejčanov do rúk synov Izraela - a povedal pred Izraelitmi: "Slnko, zastav sa nad Gabaonom a mesiac, nad údolím Ajalon!" A slnko zostalo stáť i mesiac sa zastavil, kým sa ľud nevypomstil na svojich nepriateľoch. Či to nie je napísané v "Knihe spravodlivých"? Slnko sa zastavilo uprostred neba a neponáhľalo sa zapadnúť skoro celý deň. Takého dňa ako tento nebolo ani predtým, ani potom, keď Pán poslúchol na hlas človeka. Lebo Pán bojoval za Izrael. Potom sa Jozue vrátil a s ním všetci Izraeliti do galgalského tábora. (Joz 10, 8-15)

Zaujímavé, že? Najúžasnejší zázrak, aký Izrael zažil za Jozueho, sa udial vtedy, keď si verne splnili povinnosť zo zmluvy, ktorá ich nijako netešila, voči ľuďom, ktorých najskôr srdečne naznašali! A práve toto je na tom dôležité! Erich Fromm, významný psychoanalytik a filozof, vo svojom vrcholnom diele „Mať alebo byť?“ z roku 1976 nastolil dilemu medzi „byť“ a „mať“. Podľa neho nejde len o voľbu životného štýlu, ale o dva základné spôsoby existencie, ktoré určujú, ako človek prežíva svet a seba samého. Človek, ktorý žije život založený na „mať“ definuje svoju hodnotu tým, čo vlastní (peniaze, tituly, spoločenské postavenie, vedomosti či ľudí, ktorých ovláda). Svet vníma ako predmet, ktorý treba ovládnuť a privlastniť si ho. Jeho pocit šťastia sa odvíja sa od prevahy nad ostatnými a od hromadenia. Preto žije v neustálom strachu a úzkosti zo straty toho, čo má. Ak totiž „som to, čo mám“, a o to prídem, potom prestávam existovať. Naopak, život človek, ktorý sa usiluje „byť“, je založený na aktivite, autentickejšť a zdieľaní. Je to cesta k

hlbšiemu psychickému zdraviu. Dôležité je to, kým človek je, a nie to, čo vlastní. Ide o plné prežívanie prítomného okamihu a rozvíjanie svojich schopností. Snaží sa o jednotu so svetom, je vnímavý, tvorivý a empatický. Jeho pocit šťastia vyviera z vnútornej radosti a zo samotného procesu žitia, nie z výsledkov alebo ziskov. Nie je otrokom vecí ani strachu zo straty majetku, je slobodný. Znie vám to evanjeliovo? Evanjelium je pozvanie ku skutočnému a plnému životu a tak neprekvapuje, keď veda opakuje jeho princípy. Jozuemu by bolo možno v prvej chvíli príjemnejšie nechať Gabaončanov vykvráčať – ale rozhodne sa namiesto toho byť čestný. A Boh to ocení! Ježiš hovorí, že „život nezávisí od toho, čo [človek] má“ (Lk 12, 15). Bolo by najväčšou hlúposťou kvôli pozemskému prospechu obetovať svätosť, dokonalosť, nebeský Dar zbožštenia!

Obrátenie

Dnes sme dospeli k ústrednému bodu: k obráteniu. „*Kajajte sa teda, obráťte sa, aby sa zotreli vaše hriechy*“ (Sk 3, 19), nalieha apoštol Peter na Turíce v prvej kresťanskej kázni v dejinách. Duchovný život je v samej podstate cestou postupných obrátení. Na začiatku žijeme ako ľudia bezbožní – neberme to ako urážku, len ako prosté konštatovanie, že síce v Boha aj veríme, aj niečo náboženské zachováame, ale reálne žijeme bez Boha. Sme tiež presvedčení, že „nemáme hriechy“, nikoho sme predsa nezabili ani neokradli, sme normálni, dobrí ľudia, nič zlé nerobíme. Podľa štatistiky takto žije asi deväť desiatín pokrstených ľudí. Prvé obrátenie je od bezbožnosti k zbožnosti. Začíname si uvedomovať, že s tými hriechmi to až také ružové nie je, vlastne robíme celkom dosť hriechov. Síce nie nejako zásadných, stále sme dobrí, slušní ľudia a teraz navyše už aj zbožní, modlíme sa a chodíme do kostola, možno dokonca na stretko. Ale je tu nejaký ten hnev... alebo ohováranie... lenivosť... možno kde-tu kúsok závisť... V tejto etape, hovorí sa jej cesta očisťovania a zodpovedá Starému zákonu, si uvedomujeme, že by sme sa mali

polepšiť – viac sa kontrolovať, ovládať, lepšie si plniť „náboženské povinnosti“. Nie, necítíme potrebu nejakej radikálnej premeny, stále sme presvedčení, že sme dobrí a zbožní ľudia, sme v poriadku, len treba odstrániť tých pár maličkostí – a dovtedy ideálne pravidelne chodievat’ „očistiť sa“ na svätú spoveď, ako to dobrí katolíci robia. Štatistika hovorí, že niekde v tejto etape sa nachádza niečo cez deväť percent pokrstených. Keď ale začneme zisťovať a objavovať, že Nebo nie je miesto, kam by sme po smrti išli, ani sa Boh nemôže nad nami „už len nejako zmilovať“ a „vpustiť nás tam“ ani Panna Mária prepašovať onou príslovečnou „dierou v plote“, keď si uvedomíme, že Nebo znamená byť ako Boh a žiť Život Boha a Peklo znamená čokoľvek iné, čiže nebyť ako Boh a nežiť Život Boha, keď si uvedomíme, že byť ako Boh naozaj nevyhnutne znamená byť ako Boh a že žiť ako Boh naozaj nevyhnutne znamená žiť ako Boh, a keď sa zahľadíme na Boha v ľudskej podobe, Ježiša Krista, a potom ešte ďalej nahliadneme do vnútorného života Boha-Trojice, tak sa toto naše presvedčenie o tom, že sme až na nejaké tie maličkosti v zásade v poriadku, otrasie v samom základe a zrúti. Boh je totiž úplne iný. Je cudzí a nepodobný, nádherne nepodobný čomukoľvek, čo sme doteraz žili a čo vo svete okolo nás je normálne. Dokonca by sa dalo povedať, že je úplne opačný nám i svetu, až tak, že Písmo môže povedať, „neviete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha“ (Jak 4, 4). Ježiš túto odlišnosť, opačnosť, paradoxnosť Kráľovstva opisuje so všetkou vážnosťou. Svet si váži mocných, slávnych a bohatých ľudí, ktorí sa presadili a niečo znamenajú. Ježiš ale hovorí, že „*kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých*“ (Mk 9, 35). Hovorí, že „*ak sa neobráťite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva*“ (Mt 18, 3-4). Uff. Už ste uvažovali, ako túto bezpodmienečnú podmienku spásy naplniť? Stavím sa, že najskôr

ani nie, že? Alebo ako byť vo farnosti služobníkom všetkých? Uvažujete nad tým? Je toto váš postoj k farnosti? A Ježiš pokračuje a hovorí, že „*kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba [dosl. distancuje sa od seba – ako keď Peter zapieral Ježiša], vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život [v gréčtine psyché dušu, samého seba] zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. Veď čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu?!“ (Mt 16, 24-26). Čo znamená, niešť kríž s Ježišom? Určite tým nemyslel to, že ho bolia kríže, trápi choroba alebo trpezlivé znášanie bežných každodenných nepríjemností! A čo stratenie seba pre Krista – ďalšia podmienka spasenia sa? Už ste samých seba takto „stratili“? Alebo aspoň viete, ako na to? Alebo ste nad tým už aspoň vážne uvažovali? Alebo keď Ježiš hovorí, že „*ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojim učeníkom*“ (Lk 14, 33) – čiže kresťanom, „*v Antiochii učeníkov prvý raz nazvali kresťanmi*“ (Sk 11, 26) – čo to znamená? Ako to v praxi urobiť? A už ste to urobili – aby ste sa konečne mohli kresťanmi stať a nasledovať Krista? Lebo v tejto chvíli sa dostávame na prah legendárneho druhého obrátenia od sveta k Evanjeliu a k Božiemu Kráľovstvu, k nasledovaniu Krista – a za ním sa nachádza cesta osvietenia, ktorá zodpovedá Novému Zákonu. A až za týmto druhým obrátením sa začína kresťanstvo! Uvedomujeme si, že sme hriešnici. Nepotrebuje polepšenie, ale úplnú premenu celej našej osobnosti a následne života, lebo sme zistili, že žijeme, myslíme, správame sa, na svet pozeráme úplne inak až opačne, ako zodpovedá synom a dcéram Boha. Doteraz sme najskôr chceli prežiť pekný a zbožný život na zemi a po smrti sa dostať do Neba – lenže pre nič z toho Boží Syn Ježiš na zemi nežil. Čomu žil On? Ako vnímal seba, svoj pozemský život? O čo Mu išlo? V čom podľa Neho spočíva podstata a zmysel pobytu detí Boha na zemi – nás? Ježiš*

opakuje svoju výzvu, „*kajajte sa a verte evanjeliu [o vašom Božom synovstve a zbožstení sa]*“ (Mk 1, 15), grécky metanoiete, v preklade „zmeňte svoj spôsob života v dôsledku úplnej zmeny myslenia“ (LouwNida). A my sa musíme rozhodnúť, či to chceme, „*obliecť si Pána Ježiša Krista, odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, a obnovovať sa duchovne premenou zmýšľania, obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti*“ (porov. Rim 13, 14; Ef 4, 22-24) – tak úplne a tak radikálne, že o nás bude platiť, že odteraz „v Kristovi, sme novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové“ (porov. 2 Kor 5, 17). Štatistika hovorí, že dnes cez prah druhého obrátenia prejde asi pol percenta pokrstených ľudí. Budeš to ty? Budeš jeden z

nich? Chceš to? Obrátiš sa? Uvažujme spolu! • Ježiš hovorí, „*neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali*“ (Lk 5, 32). Toto je základná podmienka! Kým si myslíme, že sme v zásade „spravodliví a dobrí ľudia“, len sa musíme trochu polepšiť, ešte nie sme pripravení stať sa kresťanmi. Si teda hriešnik? • Ježiš nás prišiel zachrániť a vykúpiť z nášho doterajšieho „*márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch*“ (1 Pt 1, 18). Veríš, že na to, aby si sa spasil a zbožstil, potrebuješ nie pomoc, ale záchranu, nie polepšenie sa, ale úplne a od základu sa „*znova narodiť*“ (Jn 3, 7), aby „*náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené*“ (Rim 6, 6)? • A chceš to? Naozaj to chceš – až tak, že najneskôr dnes na tom začneš úplne vážne pracovať?

	Čičava	Komárany	Merník
Po	<i>Prepodobný mučeník Nikon a jeho učenci s ním umučení</i>		
23.3.	18.00 ĽVĽD +Mária (r.Janočková)		
Ut	<i>Svätý otec Artemón; prepodobný otec Zachariáš</i>		
24.3.			
St	Zvestovanie našej Presvätej Vládkyni, Bohorodičke Márii, vždy Panne		<i>Prikázaný sviatok Myrovania</i>
25.3.	18.30 *ZBP Anna (r.Švarna)	16.30 Večiereň s liturgiou *za farnosť	15.00 na úmysel darcu
Št	<i>Zakončenie sviatku Zvestovania; Zbor archanjela Gabriela</i>		
26.3.		18.00 ĽVĽD +Milan (r.Pačutová) +panychýda	
Pi	<i>Prepodobná matka Matróna zo Solúna</i>		<i>Zdržanlivosť od mäsa</i>
27.3.	18.00 ĽVĽD +Marta, Andrej (r.Tkáčová)		
So	<i>Vzkriesenie spravodlivého Lazára</i>		
28.3.	9.45 Spoveď pred sviatkami +Anna (r.Raganičková)	9.00 Spoveď pred sviatkami	10.30 Spoveď pred sviatkami
Ne	Kvetná nedeľa <i>Zmena času (02:00-03:00)</i>		<i>Myrovania Požehnanie ratolestí</i>
29.3.	9.15 *za farnosť	11.00 na úmysel darcu	7.30 *ZBP Pavol (r.Suchaničová)

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete